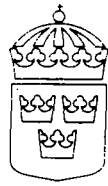

Bostadsutskottets yttrande

1986:87:2 y

om totalförsvarets fortsatta utveckling (prop.
1986/87:95)

BoU
1986/87:2 y

Till försvarsutskottet

Försvarsutskottet har den 17 mars 1987 beslutat

dels bereda bostadsutskottet tillfälle att lämna yttrande beträffande proposition 1986/87:95 om totalförsvarets fortsatta utveckling,

dels hemställa om yttrande från bostadsutskottet i vad avser de vid propositionen fogade bilagorna 10 och 11.

På förslag av bostadsutskottet beslöt försvarsutskottet den 9 april 1987 att till bostadsutskottets beredning överlämna vad i bilaga 11 anförts om samordnad länsförvaltning jämte motion 1986/87:Fö160 (c).

Propositionen

I detta yttrande behandlar bostadsutskottet vad i proposition 1986/87:95 anförts om länsstyrelserna (bil. 1 s. 102) samt om inriktningen av befolkningskyddet (bil. 1 s. 106—108).

Vidare behandlar utskottet bilagorna 10 och 11 sistnämnda bilaga delvis. I bilaga 10 föreslås riksdagen att till Lantmäteriet: Försvarsberedskap för budgetåret 1987/88 under elfte huvudtiteln anvisa ett ramanslag av 3 160 000 kr.

I bilaga 11 bereds riksdagen tillfälle att ta del av vad där anförts om totalförvarsfrågor m. m. vid länsstyrelserna. Utskottet behandlar vad i bilagan anförts utom i vad avser en samordnad länsförvaltning. Denna fråga avser utskottet ta upp i ett betänkande hösten 1987.

Motionerna

I detta yttrande behandlas de med anledning av propositionen väckta motionerna 1986/87:

Fö121 av Per Olof Håkansson (s) vari hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om kostnadsansvaret för befolkningskyddet,

Fö128 av Carl Bildt m. fl. (m) vari, såvitt nu är i fråga, hemställs

21. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om länsstyrelsernas uppgifter.

Inriktningen av befolkningsskyddet

I propositionen (bil. 1 s. 106) anförs att det visserligen finns ett stort antal skyddsrum men att det finns betydande brister bl. a. till följd av en obalanserad fördelning av skyddsrumstillgångarna. I vissa områden anges bristerna vara så stora att de enligt nu tillämpade principer inte kan täckas under de närmaste årtiondena. Därför bör, enligt försvarskommittén, det framtida skyddsrumbygget i högre grad än hittills inriktas på sådana områden där mera betydande risker för civilbefolkningen finns. Kommittén förordar därutöver en väsentligt ökad satsning på att komplettera skyddsrumbygget med andra skyddsåtgärder som kan bidra till att täcka bristerna inom överskådlig tid. Bland de olika metoder som bör prövas nämner kommittén möjligheten att höja skyddsniån i hus och anläggningar i samband med ny- och ombyggnad.

Försvarsministern delar kommitténs syn på inriktningen av befolkningsskyddet i krig. Regeringen har beslutat att de resurser som för innevarande år avsätts till skyddsrumbygget m. m. i huvudsak skall användas för insatser inom sådana områden som betecknas som riskområden i aktuella skyddsplaner. Räddningsverket avses få regeringens uppdrag att genomföra studier och redovisa en samlad syn på befolkningens behov av skydd i krig med den inriktning som anges av försvarskommittén. I uppdraget ingår bl. a. att lägga fram förslag till åtgärder om hur man vid nybyggnad av hus och anläggningar skall uppnå ett godtagbart skydd. Härutöver skall prövas olika metoder för att höja skyddsniån i samband med ombyggnader. Frågan om fördelningen av kostnaderna är en naturlig del av uppdraget. Räddningsverket skall den 1 september 1988 redovisa uppdraget.

Frågan om kostnadsansvaret för befolkningsskyddet tas upp i motion 1986/87:Fö121 (s). Motionären redogör för försvarskommitténs och försvarsministerns ovan redovisade uppfattning om olika metoder för att höja skyddsniån i hus och anläggningar i samband med ny- och ombyggnad. I motionen konstateras att kostnadskravet för skyddsrumbygget i dag åvilar staten och att den i propositionen redovisade ändrade inriktningen av befolkningsskyddet inte bör innebära att kostnadsansvaret flyttas. Om en förändring av kostnadsansvaret ändå görs måste reglerna utformas så att de boende i flerbostadshus inte drabbas av kostnader för det skydd som de kringboende i småhus skall komma i åtnjutande av. I dag förutsätts nämligen ofta, enligt motionären, att befolkningens skydd i ett område tillgodoses genom att utrymmen i flerbostadshus tas i anspråk även för boende i småhus. Samtliga personer som utnyttjar skyddet måste ansvara för kostnaderna om kostnadskompensation inte sker från staten. I motionen begärs ett tillkännagivande om vad där anförts om kostnadsansvaret för befolkningsskyddet.

Bostadsutskottet vill anföra följande. Utskottet finner det naturligt att, om en ändring av kostnadsansvaret skall göras, detta ansvar utformas så att samtliga de som utnyttjar skyddsrummen får bidrag till kostnaderna för dem. Det finns inte skäl till annat antagande än att de eventuellt nya princi-

perna utgår från denna uppfattning. Det finns emellertid inte nu tillräcklig anledning för riksdagen att göra något uttalande om det framtida kostnadsansvaret. Ett eventuellt ställningstagande bör således göras först när utredningsuppdraget slutförts och när regeringen gjort sin bedömning därav. Ett tillkännagivande enligt motionärens förslag bör således inte nu göras.

Länsstyrelsernas försvarsenheter

I propositionens bilaga 1 (s. 102) och i bilaga 11 (s. 83—84) behandlas totalförsvarsfrågorna vid länsstyrelserna. I bilaga 11 anføres bl. a. att huvuddelen av länsstyrelsernas beredskapsförberedelser och arbete med freds räddningstjänsten utförs av försvarsenheterna. Beträffande besparingar inom länsstyrelserna under senare år har regeringen i budgetpropositionen angivit de områden och verksamheter inom vilka anslagsnedskärningar skett. Några riktade besparingar som avsett försvarsenheterna och deras verksamhet har därvid inte föreslagits.

I moderata samlingspartiets partimotion 1986/87:Fö128 yrkande 21 anförs att den reducering av personalen på försvarsenheterna som har ägt rum under senare år har medfört att farhågor uttryckts för möjligheterna att lösa viktiga uppgifter i såväl freds- som krigsräddningstjänst. Försvarsenheterna bör inte nu bli föremål för ytterligare besparingsåtgärder. Detta bör enligt motionärerna riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Det bör strykas under vad i propositionen framhållits om att länsstyrelserna beaktar vad försvarskommittén anfört om att länsstyrelsernas resurser bör prioriteras så att försvarsenheterna ges möjlighet att fullgöra sina uppgifter. Som framgått ovan har riksdagen under senare år inte förelagts några förslag om anslagsnedskärningar avseende försvarsenheterna.

I den mån nedskärningar ägt rum har dessa skett mot bakgrund av länsstyrelsernas möjlighet och skyldighet att inom ramen för tilldelade resurser prioritera mellan sina uppgifter.

Det finns enligt bostadsutskottets mening inte skäl till annat antagande än propositionens om att några åtgärder inte vidtas som innebär att försvarsenheterna inte kan fullgöra sina uppgifter. Vid en sådan uppfattning kan ett tillkännagivande enligt motionärernas förslag inte tjäna något reellt syfte. Motionsyrkandet bör avslås av riksdagen.

Vad i övrigt anförs i bilaga 11 såvitt inte angår samordnad länsförvaltning har inte givit bostadsutskottet anledning till erinran eller särskilt uttalande. Frågan om samordnad länsförvaltning kommer bostadsutskottet, som framgått ovan, att behandla hösten 1987.

Anslag till lantmäteriet — försvarsberedskap

Bostadsutskottet tillstyrker regeringens förslag (bil. 10 s. 81—82) och föreslår att till Försvarsberedskap för budgetåret 1987/88 anvisas ett ramanslag av 3 160 000 kr.

På bostadsutskottets vägnar

Agne Hansson

Närvarande: Agne Hansson (c), Oskar Lindkvist (s), Magnus Persson (s), Erling Bager (fp), Per Olof Håkansson (s), Knut Billing (m), Margareta Palmqvist (s), Karl-Göran Biörsmark (fp), Bertil Danielsson (m), Rune Evensson (s), Birgitta Hambræus (c), Tore Claeson (vpk), Nils Nordh (s), Margareta Gard (m) och Britta Sundin (s).

Avvikande mening

Länsstyrelsernas försvarsenheter

Knut Billing, Bertil Danielsson och Margareta Gard (alla m) anser att den del av utskottets yttrande som under rubriken Länsstyrelsernas försvarsenheter börjar "Det bör" och slutar "av riksdagen" bort ha följande lydelse:

Enligt bostadsutskottets mening bör riksdagen genom ett uttalande stryka under vad i moderata samlingspartiets partimotion 1986/87:Fö128 anförts om att någon reducering av personalen på försvarsenheter nu inte bör ske. Riksdagen bör i enlighet med yrkande 21 i motionen som sin mening ge regeringen detta till känna.